

Jak se žije a pracuje ženám 45+ v ČR?

- Metodika výzkumu
- Péče o blízké
- Sladování práce a péče o blízké
- Alternativní formy práce
- Faktory znevýhodňující na trhu práce
- Znalost legislativy a preferované formy pomoci

Metodika výzkumu

Metodika

Cílová skupina	<p>Ženy ve věku 45-65 let</p> <p>Tři cílové podskupiny:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ženy ve věku 45 až 65 let NEPEČUJÍCÍ • ženy ve věku 45 až 65 let PEČUJÍCÍ o nezaopatřené děti A ZÁROVEŇ o stárnoucí rodiče • ženy ve věku 45 až 65 let PEČUJÍCÍ o nezaopatřené děti NEBO o stárnoucí rodiče
Metoda	Osobní dotazování (PAPI)
Sběr dat	24. 4. – 5. 5. 2013
Velikost výběrového souboru	<p>Tři cílové podskupiny, rozdělené dle závazku péče (<i>celkem n = 619</i>):</p> <ul style="list-style-type: none"> • NEPEČUJÍCÍ (n = 130, 21 % <i>celkového vzorku</i>) • PEČUJÍCÍ o děti A rodiče (n = 177, 29 % <i>celkového vzorku</i>) – SENDVIČOVÁ GENERACE • PEČUJÍCÍ o děti NEBO rodiče (n = 312, 50 % <i>celkového vzorku</i>)
Výběr respondentů	Záměrný výběr na základě rekručních požadavků (věk, pohlaví, péče o blízké) a kvóty (kraj)

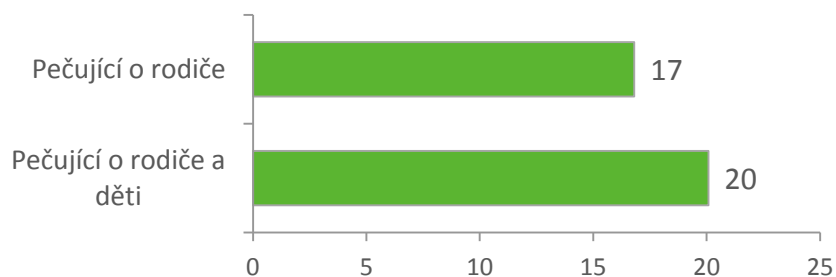

Péče o blízké

Doba strávená péčí

O23. Kolik hodin věnujete péči a pomoci rodičům (či jiným starším příbuzným) každý týden?

Průměrná doba strávená péčí (n = 275, ženy, které pečují o děti, údaje jsou uvedené v hodinách za týden)

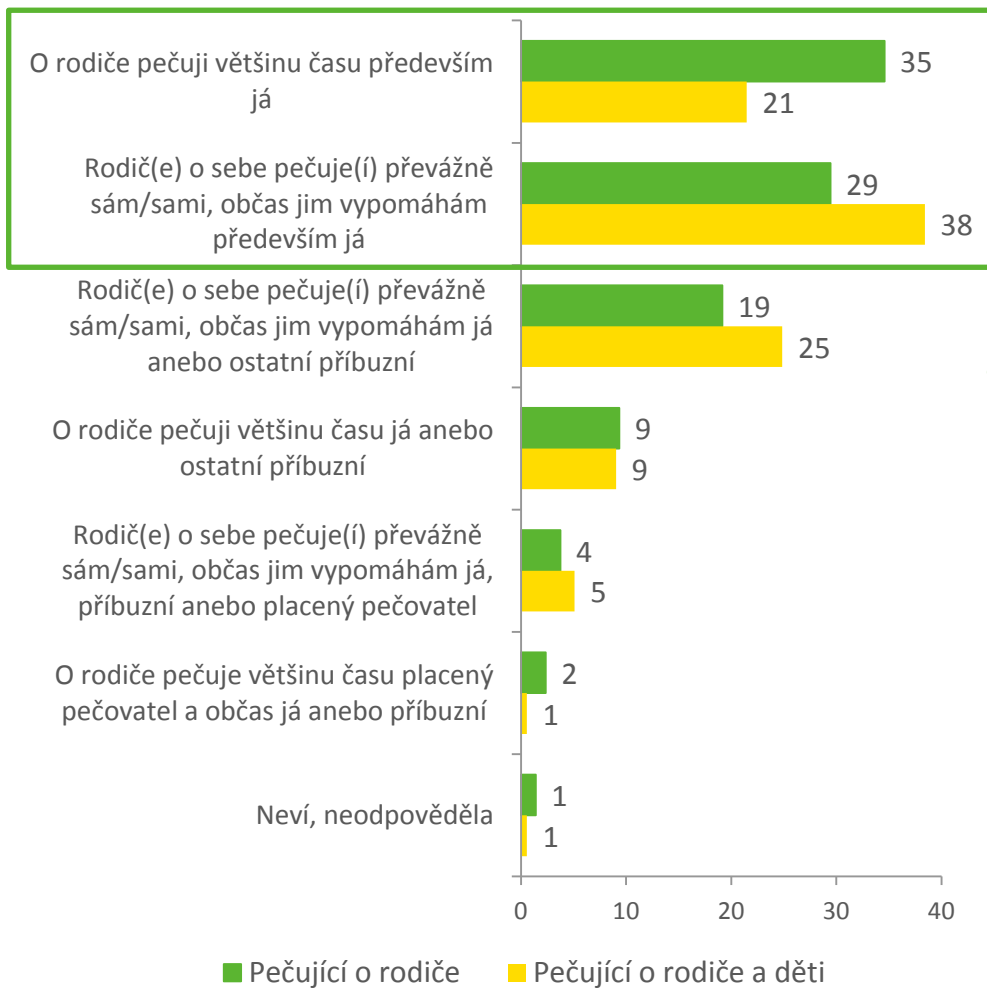
- **Péčí o své blízké stráví více času ženy pečující o rodiče i děti** (v průměru 20 hodin týdně) než ženy, které pečují buď pouze o rodiče nebo jen o děti (v průměru 17 hodin týdně).
- O své blízké pečují více hodin především **starší lidé ve věku 55-65 let** (v průměru 25 hodin týdně), a to především **důchodci** (v průměru 29 hodin týdně).

Podoba péče

O22. Který z následujících výroků nejlépe vystihuje péči věnovanou Vaším rodičům (či jiným starším příbuzným)?

Péče o rodiče

(n = 391, ženy, které pečují o rodiče či jiné starší příbuzné)

- Pokud ženy pečují výhradně o rodiče, tak jsou to převážně ony, kdo se o ně starají (35 %). V případě, že se ženy starají navíc ještě o děti, tak se rodiče o sebe musí převážně postarat sami a ony fungují jen jako výpomoc (38 %).

Slad'ování práce a péče o blízké

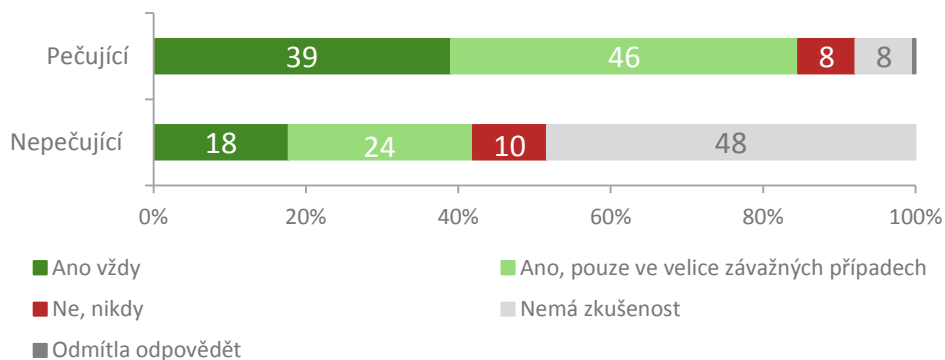
Vstřícnost zaměstnavatele

O11. Vycházel Vám Váš předchozí zaměstnavatel vstříc, když jste se naléhavě potřebovala věnovat péči o potomky, partnera anebo rodiče (či jiné starší příbuzné)?

O16. Vychází Vám Váš zaměstnavatel vstříc, když se naléhavě potřebujete věnovat péči o potomky anebo starší příbuzné?

Vstřícnost zaměstnavatele

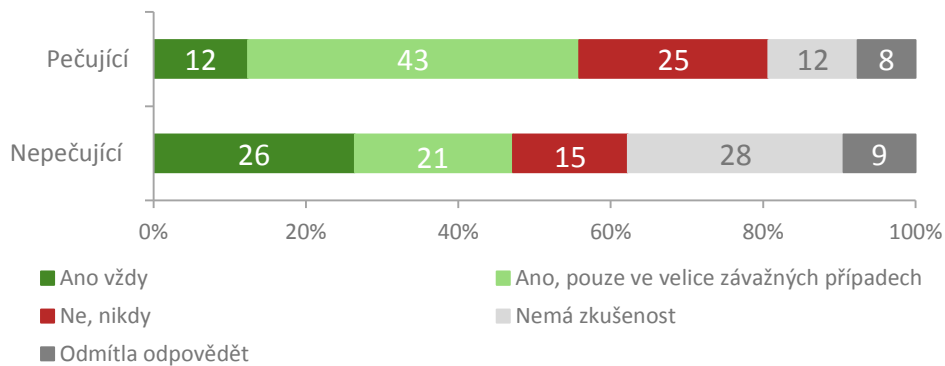
(n = 354, zaměstnané ženy)

- **Nezaměstnané i zaměstnané ženy vypovídají o převažující vstřícnosti zaměstnavatele ve chvílích, kdy musí naléhavě pečovat o své blízké.**

Vstřícnost zaměstnavatele

(n = 198, nezaměstnané ženy)

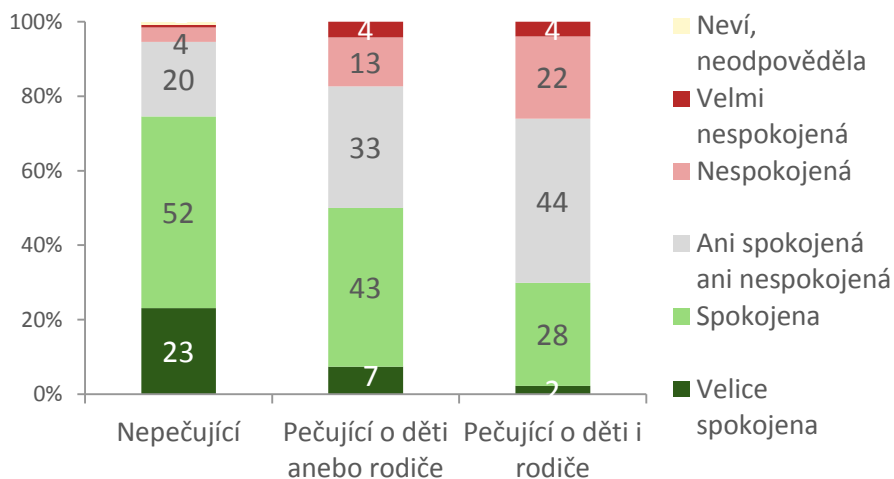

Sklobení soukromého života a povinností

O2. Když byste měla zhodnotit, jak jste spokojená s tím, jak se Vám daří skloubit Váš soukromý život, povinnosti v rámci rodiny a případně povinnosti v práci, řekla byste, že jste:

O26. Zamyslíte-li se nad sladováním Vašeho pracovního a soukromého života, brání (případně bránila v minulosti) Vaše práce tomu, abyste věnovala čas Vaším dětem, anebo rodičům (či jiným starším příbuzným)?

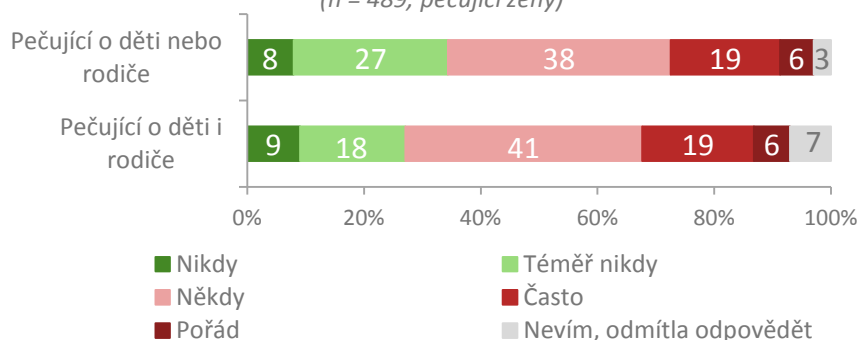
Spokojenost se skloubením soukromého života a povinností (n = 619)

- **Ženy nepečující o své blízké jsou spokojené s tím, jak se jim daří skloubit soukromý a pracovní život (75 %).**
- **Nejméně spokojené jsou v tomto směru ženy pečující jak o děti, tak i rodiče (30 %), o něco spokojenější jsou ženy pečující buď o děti anebo rodiče (50 %).**

Práce jako bariéra v péči o blízké

(n = 489, pečující ženy)

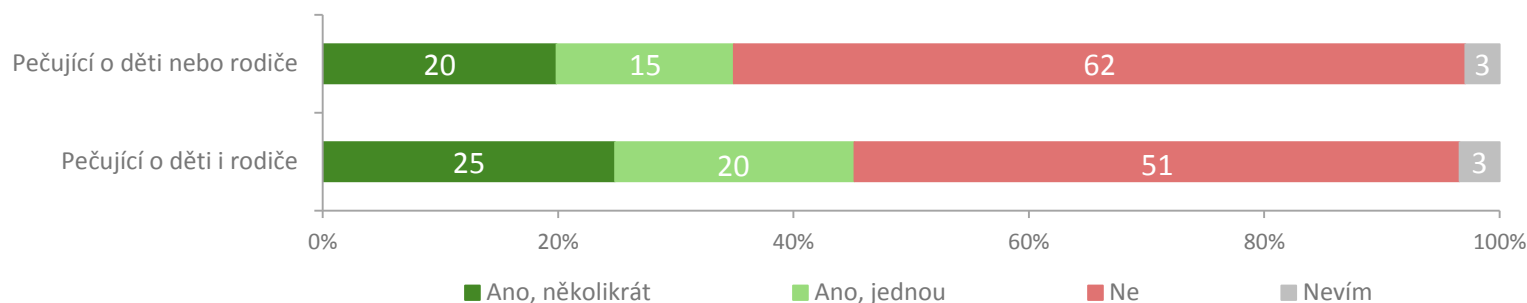
- **Zaměstnání představuje pro většinu žen bariéru v péči o blízké (64 %).**
- Práci jako bariéru v péči o blízké vnímají podobně ženy nehledě na svůj aktuální zaměstnanecký poměr, případně nezaměstnanost.

Péče o blízké v čase dovolené

O27. Musela jste si v uplynulém roce vzít dovolenou, abyste mohla pečovat o své blízké?

Čerpání dovolené kvůli péči o blízké

(n = 489, pečující ženy)

- Mírná většina pečujících žen (58 %) si v uplynulém roce nemusela brát dovolenou na to, aby mohla pečovat o své blízké.
- **Dovolenou si kvůli pečovatelskému úkolu musely v uplynulém roce vybrat častěji ty ženy, které se starají jak o děti, tak i rodiče (45 %). Z žen pečujících buď o děti nebo rodiče tak učinilo 35 % z nich.**

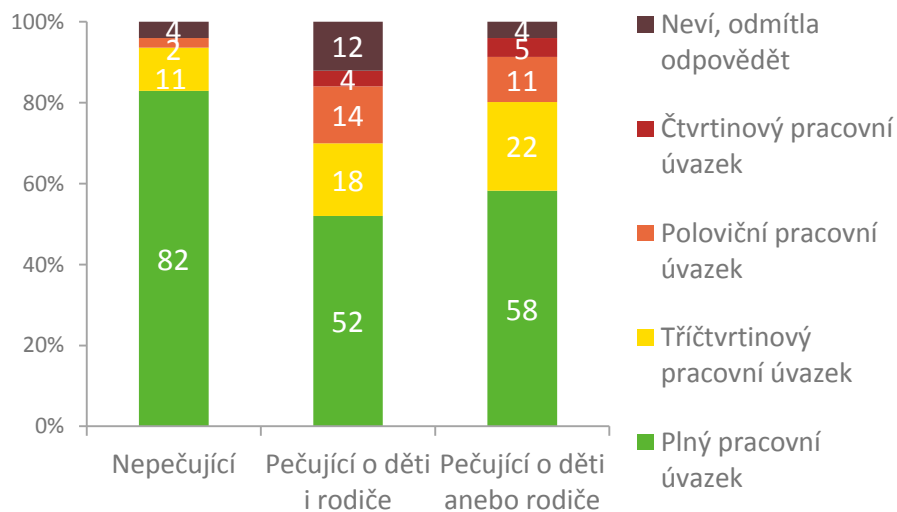
Alternativní formy práce

Preferovaný typ pracovního úvazku

O4. Jaký typ pracovního úvazku by byl pro Vás osobně nejvhodnější, tzn. zajišťoval by Vám dostatek finančních prostředků a současně i dostatek času na Vaše povinnosti v rámci rodiny?

Preferovaný typ pracovního úvazku

(n = 476, bez lidí mimo pracovní trh)

- Preference plného úvazku dominuje u všech skupin žen neohledně na to, zda pečují o své blízké, či nikoliv.
- Ženy pečující o děti nebo rodiče stejně jako ženy pečující současně o děti i rodiče by výrazně častěji stály o možnost využít tříčtvrtinový (22 % resp. 18 %) anebo poloviční pracovní úvazek (11 % resp. 14 %).

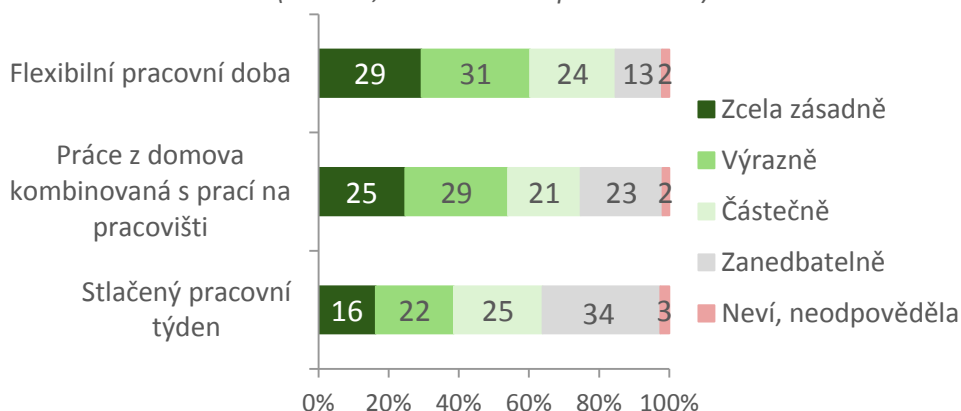
Preference a zkušenost s alternativními formami práce

O5. Nehledě na to, zda v současné době pracujete anebo ne. Do jaké míry by následující možnosti spolupráce se zaměstnavatelem posílily schopnost žen, jako jste Vy, skloubit svůj rodinný a pracovní život?

O17. Nabízí Vám zaměstnavatel následující formy spolupráce?

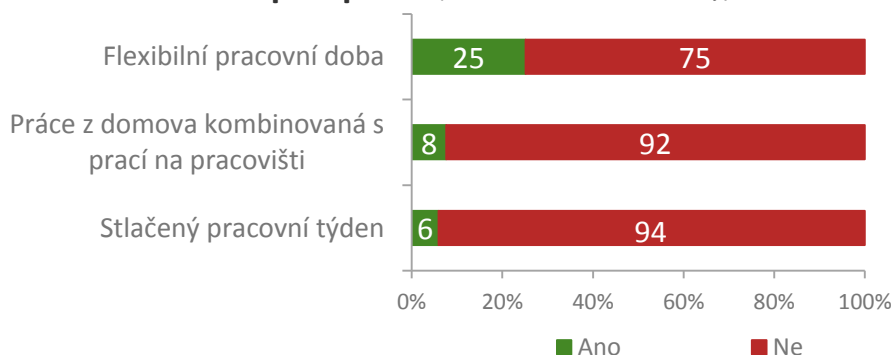
Preferované alternativní formy zaměstnání

(n = 476, bez lidí mimo pracovní trh)

Zkušenost s nabídkou alternativních forem

spolupráce (n = 354, zaměstnané ženy)

- Skloubit svůj rodinný a pracovní život by ženám nejčastěji ulehčila **flexibilní pracovní doba** (84 %) a práce z domova kombinovaná s prací na pracovišti (75 %).
- Pečujícím ženám by alternativní úvazky usnadnily více skloubit rodinný a pracovní život než ženám nepečujícím. **Nejvíce by to ulehčilo ženám, které pečují současně o děti i rodiče.**
- Dotázané mají největší zkušenost s nabídkou flexibilní pracovní doby (25 %).
- S prací z domova kombinovanou s prací na pracovišti má zkušenost 14% dotázaných, se stlačeným pracovním týdnem 10% dotázaných.
- **S nabídkou flexibilní pracovní doby se setkaly především ženy pracující na částečný pracovní úvazek (47 %).**
- Využívání alternativních forem práce je doménou především žen, které pracují jako OSVČ (organizují si svůj pracovní čas samy).

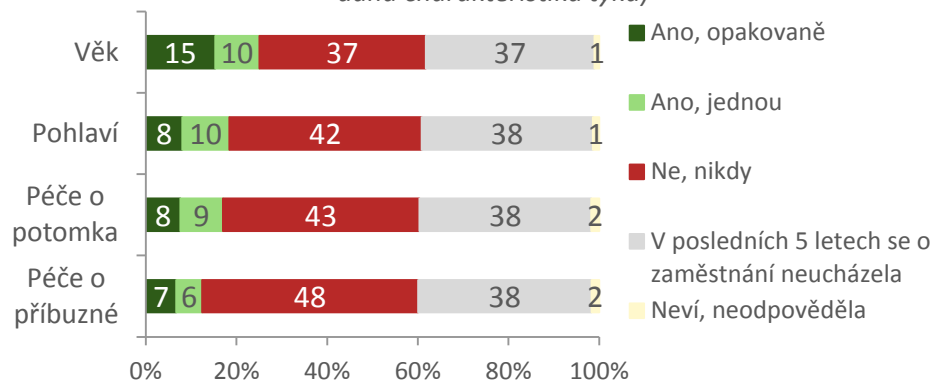
Faktory znevýhodňující na trhu práce

Důvody znevýhodnění při hledání práce

O7. Setkala jste se v posledních pěti letech s tím, že by Vás někdo odmítl zaměstnat, anebo upřednostnil někoho jiného kvůli tomu, že jste...?

O19. Z jakého důvodu? Buďte konkrétní

Diskriminace při pohovoru (n = 459 – 619, lidé kterých se daná charakteristika týká)

Důvody znevýhodnění při hledání práce

(n = 518, ženy, pro které je obtížné sehnat práci)

- Při **pohovorech** se v uplynulých pěti letech ženy nejčastěji setkaly s **diskriminací kvůli svému věku (25 %)**. V případě věku navíc ženy častěji deklarují **opakovanou zkušenost nežli ojedinělou**.

- Sehnat práci je obtížné především kvůli **věkové diskriminaci (50 %)**. **Svůj věk jako překážku při hledání práce vnímají už ženy ve věku 55-60 let (57 %), ale především ženy ve věku 60-65 let (61 %)**.
- Věk se jako nejvíce diskriminující faktor objevuje i v případě ukončení pracovního poměru. **Zhruba každá pátá žena vysvětluje ztrátu svého zaměstnání vysokým věkem (22 %)**.
- Kvůli **pečovatelskému** se nejčastěji cítí být **diskriminované ženy, které se starají současně o rodiče i děti (26 %)**.

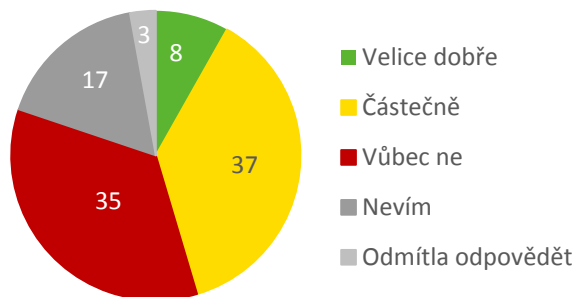
Znalost legislativy a preferované formy pomoci

Znalost legislativy

O28. Víte, jak současné zákony upravují povinnosti zaměstnance a zaměstnavatele v případě, když zaměstnanec pečuje o své blízké? Zákony znám...

Znalost legislativy týkající se zaměstnance pečujícího o blízké

(n = 489, pečující ženy)

- Legislativu vztahující se na pracující, kteří pečují o své blízké, zná velice dobře 8 % pečujících žen, částečně 37 % žen. **Neznalost přiznává zhruba každá třetí žena (35 %).** Každá pátá respondentka (17 %) navíc nedokáže posoudit úroveň svých znalostí.

Preferovaná pomoc

O31. Napadá Vás, co by mohl také STÁT udělat pro to, aby lidé jako jste Vy mohli jednodušeji sladit pracovní život a rodinné povinnosti?

O32. A co by mohly udělat FIRMY/ ZAMESTNAVATELÉ pro to, aby lidé jako jste Vy mohli jednodušeji sladit pracovní život a rodinné povinnosti?

O33. A co by mohla udělat RODINA a PŘÍBUZNÍ pro to, aby lidé jako jste Vy mohli jednodušeji sladit pracovní život a rodinné povinnosti?

Stát

- **finanční příspěvky/výhody** pro všechny subjekty (pečovatelé, organizace, zaměstnavatele) (25 %)
- vytváření **pracovních příležitostí/ flexibilní pracovní doba** (14 %)
- **legislativa** na podporu pečujících (10 %)

Firmy

- vytváření **pracovních příležitostí/flexibilní pracovní doba** (30 %)
- **tolerance**, pochopení, vstřícnost (18 %)
- **částečné úvazky** (11%)

Rodina

- **podělit se o péči/domácí práce**, více pomáhat (52 %)
- **rodina dělá, co může/pomáhá každý** (9 %)
- **střídání péče** (6 %)

Připravila společnost ppm factum research

František Bartoš, project manager

ppm factum research s.r.o.

Office Park Nové Butovice / A
Bucharova 1281/2, 158 00 Praha13

Mobil: +420 731 403 653

Tel.: +420 233 111 005

Fax: +420 233 111 002

e-mail: bartos@ppmfactum.cz

www.factum.cz

